

05.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**5 Nisan 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

5 Nisan 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Boğaziçi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 22/2/2022 Tarihli ve 2019/1450 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 22/2/2022 Tarihli ve 2019/21340 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 23/2/2022 Tarihli ve 2018/6319 Başvuru Numaralı Kararı

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

— Yüksek Seçim Kurulunun 24/03/2022 Tarihli ve 124 Sayılı Kararı

Rusya'ya ayçiçeği tohumu ihracatı hazırlığı

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Rusya'ya uygulanan ambargolar nedeniyle ayçiçeği tohumuna ulaşımında sorunlar oluştuğunu, Türkiye'de üretilen ayçiçeği tohumlarının Rusya'ya ihraç edilmesi için çalışmalar yürütüldüğünü bildirdi.

Türkiye tohumculuk sektöründe yürütülen çalışmalara ilişkin açıklamalarda bulunan Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, yürüttükleri ıslah çalışmalarıyla tohumlukta dışa bağımlılığı sona erdireceklerini ifade etti.

Geçmişte tohumculuk sektöründe ıslah konusunda sorunlar yaşandığını belirten Kirişçi, "Siz çevreye ve bazı hastalıklara duyarlı bir çeşit geliştiriyoordunuz, birisi geliyor el altından o tohumu kendine mal ediyordu ve siz hiçbir hak iddiasında bulunamıyoordunuz. Islahçı Hakları Kanunu'nu getirdik. Kanun aslında Türkiye tarımını, tabiri yerindeyse yeni bir çağa geçirmiştir. Çünkü Ar-Ge yapan meslektaşlarımızın alın ve akıl teri bir yeni çeşide dönüşüyor. Şimdi bu çeşidin de sahibi kendisi oluyor, tohum onun adına lisanslandırılıyor." diye konuştu.

Bir araştırmacı adına tohumun kayıtlara girmesine royalti denildiğini aktaran Kirişçi, o tohum kullanıldığı sürece araştırmacının bundan maddi anlamda faydalandığını söyledi.

Türkiye'de 2000'li yıllarda üretilen tohum miktarının 145 bin ton olduğuna dikkati çeken Kirişçi, şöyle devam etti: "Şu an tohum üretimimiz yaklaşık 10 kat artarak 1 milyon 400 bin tona çıktı. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne

(TAGEM) bağı Türkiye geneline yayılmış araştırma enstitülerimiz var. Diğer taraftan bakanlığımızın dışında bir de üniversitelerde ıslah konusunu çalışan arkadaşlarımız var. Bu ülkenin artık tohumlukta dışa bağımlılığını konuşmayacağız.”

“Hububatla ilgili ithal tohum meselemiz yok”

Türkiye'nin tohum ithalatı yaptığı algısının oluşturulduğunu vurgulayan Kirişçi, ülkenin ithal ettiği kadar ihracatını gerçekleştirdiği tohum olduğunu bildirdi. Kirişçi, "Stratejik ihtiyaçlarımızdan hububatla ilgili bir ithal tohum meselemiz yok. Dolayısıyla, abartılan kısım 21. yüzyıl dünyasını bilmemekten kaynaklanıyor. Bizim kendi ürünlerimizin dış dünyada olduğunu göz ardı etmemek gerekiyor." değerlendirmesinde bulundu.

Rusya'ya Ukrayna'ya yönelik yürüttüğü savaş nedeniyle ambargolar uygulandığını bunun da ayçiçeği tohumuna ulaşım da sorunlar oluşturduğunu belirten Kirişçi, Türkiye'de üretilen ayçiçeği tohumlarının Rusya'ya ihraç edilmesi için çalışmalar yürütüldüğünü açıkladı.

Ürün fiyatları hala yükseliş kanalında

Birçok emtia 1990'lerden bu yana devam eden yükseliş trendinin içinde hareket etmeye devam ediyor. Yılın ikinci çeyreğinde emtia piyasasında teknik görünüm güçlü. Petrol, alüminyum, bakır, palm yağı, kahve ve tahıllar mart ve şubat zirvelerini tekrar edebilir.

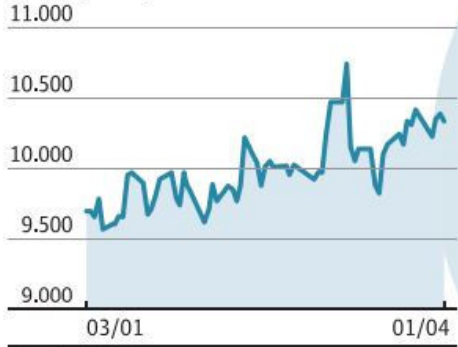
Evrin KÜÇÜK

Rus tankları ve askeri araçlarının Ukrayna topraklarına girmesinin üzerinden geçen 40 günde emtia piyasaları hareketli bir dönem geçirdi. Petrolün varili 100 doları aştı, alüminyum rekor seviyeye çıktı, başta buğday olmak üzere tahılların fiyatları son yılların en yüksek seviyesini gördü. Emtia fiyatları yılın 2'nci çeyreğine yılbaşına kıyasla yüzde 33 yukarıda giriyor.

Önemli bir petrol, doğal gaz, kömür, alüminyum ve buğday tedarikçisi olan Rusya ile aynı zamanda önemli bir buğday ve yağlı tohum ihracatçısı olan Ukrayna'nın savaşın enflasyonu hızlandırabileceği, tedarik zincirlerini daha da bozabileceği ve piyasaları rayından çıkarabileceği konusundaki endişelerin yansıması olarak fiyat artışlarının nisan-haziran döneminde devam etmesi bekleniyor. Reuters tarafından hazırlanan 2'nci çeyrek teknik görünüm raporu enerji ve metal fiyatlarında yükselişin süreceğine, tahıllarda savaşın etkisinin izleneceğine dikkat çekiyor. Rapor, genel olarak emtiada yükseliş trendinin korunacağını vurguluyor.

Bakır, 10 bin dolar bariyerinin üzerinde

Son 3 aylık seyir, \$

Kaynak: Mining.com

Emtia fiyatları 1 yılın en yüksek seviyesine yakın

SP GSCI Emtia Endeksi

Kaynak: Trading Economics

Petrolde 139 dolar/varil yeniden mümkün görünüyor

Brent petrol fiyatı geçtiğimiz hafta neredeyse yüzde 10 kayıp vererek 105 dolar/varil seviyesinden işlem gördü. ABD Başkanı Joe Biden'ın Mayıs ayından başlayarak altı ay boyunca günde 1 milyon varil serbest bırakacağını açıklamasının fiyatları aşağı çekti. Ayrıca COVID-19 tedbirleri uygulayan dünyanın en büyük petrol tüketicisi Çin'den gelen talebin azalacağı beklentisi de fiyatları düşüren faktörlerden biri.

Teknik analizler ise fiyatların yılın 2'nci çeyreğinde 7 Mart'ta test edilen 139.13 dolar seviyesini yeniden göreceğine işaret ediyor. 97.26 ve 101.20 destek seviyelerinin iyi çalıştığını belirten analistler, buraların üzerinde yükseliş trendinin korunduğunu söylüyor. Aynı şekilde WTI petrolünde 127.79 dolarda başlayan düzeltmenin tamamlandığını gösteren teknik analizlere göre WTI da mart ayındaki 130.50 dolar bölgesine geri gitme potansiyeline sahip.

Bakırda 10.715 dolar aşılsa 11.700 dolar hedeflenecek

Bakır fiyatları yılın ilk çeyreğinde, Ukrayna savaşının arz üzerindeki etkisine dair endişeler nedeniyle yüzde 6 değer kazanarak 10.371 dolar seviyesine geldi. Çin'de imalatın zayıflaması ve ICSG verisine göre Peru ile Endonezya'da üretimin

artmasına bağılı olarak 2021'de bakır üretiminin yüzde 2.3 artması fiyatları bir miktar baskı altına aldı. Yine de teknik görünüm bakırda pozitif harekete işaret ediyor. Londra Metal Borsası'nda (LME) bakır tonu bu çeyrek içinde 10.715 doları test edebilir. Bu seviyenin üzerine çıkılması halinde ise 11.714 dolar hedef haline gelebilir. Kırmızı metal 4.371 dolar düzeyinden bu yana yükseliş dalgası içinde. Ancak bu dalganın 11.714 dolarda sonlanması bekleniyor. Buranın üzerine sıçrama olursa 14.519- 16.252 dolar aralığına doğru yeni bir dalga start alabilir. Teknik olarak 11 bin doların üzerinin hedeflenmesi için 10.175 doların geçilmesi şart. Buranın üzerine çıkmakta başarısız olması halinde bakır fiyatlarının 9.539-9.789 aralığında yolculuğunu sürdürmesi bekleniyor.

Alüminyum yeniden 4.000 doları zorlayacak

Alüminyum vadeli işlemleri, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin hemen ardından arz kesintileri ve artan üretim maliyetleri nedeniyle mart ayında ulaşılan 3.966 dolarlık rekor seviyeye yakın. LME'de fiyatlar 1988'den bu yana en büyük üç aylık kazancını takiben ton başına 3.600 dolar civarında. Artan Rusya-Ukrayna gerilimi ve azalan stoklar nedeniyle ortaya çıkan arz riski yılın 2'nci çeyreğinde de fiyatları desteklemeye devam edecek gibi görünüyor. 1.455 dolardan başlayan yükseliş dalgasıyla fiyatların mart ayında gördüğü gün içi rekoru 4.073 dolar/ton seviyesine yeniden ulaşabileceği tahmin ediliyor. Fiyatlarda düzeltmenin 3.228 dolarda tamamlandığını düşünen analistler, 4.073 dolar yakalanamasa bile fiyatların 3.847-4.021 dolar bandına çıkma potansiyeli olduğunu söylüyor. 3.228 doların altına doğru bir kırılma ise 2.738-3.041 bölgesine doğru bir kapı açılmasına neden olabilir. Bu da, 1.455 dolardan başlayan yükseliş trendinin son bulması anlamına gelir. Metalde boğa görünümünün bozulmaması için fiyatların 3.392'nin altına sert bir düşüş göstermemesi gerekli.

Palm yağı, marttaki 7.268 ringit zirvesini yeniden test edebilir

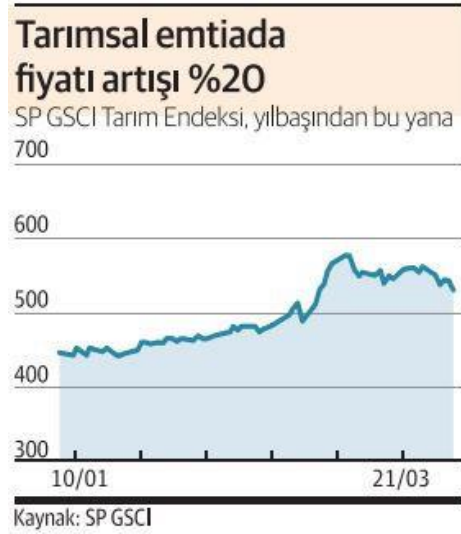
Nisan ayına gerileyerek giren palm yağı fiyatlarının nisan-haziran döneminde yeniden yükselmesi bekleniyor. Malezya palm yağı vadeli işlemleri, ham petrol fiyatlarındaki düşüş ve Endonezya'nın palm yağı ürünleri üzerindeki ihracat kısıtlamalarını kaldırma kararının baskısıyla Nisan ayı başında ton başına 5,450 Malezya Ringiti civarına geriledi. Haftalık gerileme yüzde 7, aylık gerileme yüzde 16'yı aştı. Dünyanın en büyük üreticisi, üreticilerden planladıkları ihracatlarının yüzde 30'unu iç pazara satmalarını istemek yerine ihracat vergisini artırdı. Bunun yanında Malezya Palm Yağı Konseyi 2022 küresel üretiminde hafif bir artış öngörüyor ve Malezya'nın üretiminin 18.9 milyon ton ve Endonezya'nın üretiminin ise 47,1 milyon ton olmasını bekliyor. Palm yağı Mart ayında 7.268 MYR ile rekor seviyeye ulaştı. Teknik analizler, 2020 yılında 1.939 dolarda başlayan yükseliş trendinin devam ettiği ve fiyatların yeniden mart ayındaki zirvesine ulaşabileceğini ortaya koyuyor. Fiyatların 7.268 ringiti aşması halinde ise 8.142-8.764 ringit aralığında kadar çıkma olasılığı bulunuyor. 5.506 ringit önemli bir destek. Buranın aşağı doğru kırılması 5.121 dolara doğru düşüşün yanında yükseliş trendinin tersine döndüğü sinyali verebilir. Ancak trend

tersine dönse bile, belli bir süre sonra fiyatların rekoru test etmesinin beklenebileceği belirtiliyor.

Tahılların yönü için Karadeniz'e bakılacak

■ SOYA FASULYESİ

Chicago vadeli işlemlerinde, Karadeniz'den gelen arzın daha fazla azalacağına dair korkularının, barış görüşmeleriyle hafiflemesiyle 1 ayın en düşük seviyesi olan 16 dolar civarına geriledi. Yine de, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesinin ve Arjantin'in soya fasulyesi yağı, soya küspesi ve diğer ilgili ürünlerin ihracat kayıtlarını durdurma kararının ardından piyasada sıkışıklık devam ediyor. Fiyatlarda destek konumunda olan 16.41 doların aşağı yönlü kırılmasıyla 14.07-15.55 dolar aralığına gevşeme yaşanabileceği belirtiliyor. Fakat fiyatların 16.41 üzerine yeniden çıkması halinde yükselişlerin yeniden hız kazanabileceği ifade ediliyor. 16.41 geçilirse 2012'nin en yüksek seviyesi 17.94 dolar/kile direnç seviyesine yönelme olabilir. Burası önemli çünkü aşılması halinde fiyatların 19.84-21.73 dolar aralığına doğru güçlü bir ralli yapabileceği belirtiliyor. Yani 16.41'den başlayacak yukarı yönlü bir hamle 21.73 dolara giden yolun başlangıcı olarak görülüyor. Bu yolda 17.94 direncinden sonra 18.44 dolar fiyatların duraksayacağı bir diğer seviye.

■ BUĞDAY

Fiyatlar, soya gibi barış görüşmelerinin etkisiyle 1 ayın en düşük seviyesine geriledi ve kile başına 10 doların altına indi. Fiyatların 10.45'in altına inmesi 9.14-9.59 dolara doğru düşüş yaşanmasına neden olabilir. Ayrıca buğdayda boğa eğilimine dair şüpheler oluşturabilir. Fiyatların yükseliş alanına girmesi için 10.45 doların üzerinde kalması gerekiyor. Eğer bu gerçekleşirse 12.07 dolar direnci bu çeyrek içinde yeniden denenebilir. Bu da 13.18-14.69 dolar bölgesinin önünü açar.

■ MISIR

Vadeli işlemler, iki büyük mısır ihracatçısı olan Rusya ve Ukrayna'dan gelen arz endişelerinin canlılığını korumasıyla kile başına 7.3 dolar civarında seyrediyor.

USDA, 2021/22 küresel mısır kapanış stoklarını geçen ayki tahminlere göre 900 bin ton düşüşle 302.2 milyon olarak öngörüyor. Teknik analizler ise son bir yılda yüzde 31 yükselen mısır fiyatlarının nisan-haziran döneminde 8.37- 9.07 dolar civarına gelebileceğine işaret ediyor. Savaş nedeniyle fiyatların mevcut seviyelerden yüzde 30 yükselebileceği tahminleri yapılıyor. 8.37’de bir düzeltme başlarsa 9.07 hedefinin terk edilebilir. Bu düşüş 7.34’ün altına kadar sarkarsa yükselişin 8.37’de tamamlandığı sinyali oluşabilir.

Kahve yükselen trend içinde, kakao biraz daha geriden geliyor

Kakao vadeli işlemleri, artan talebe karşın, yükselen gübre fiyatlarının üretim beklentilerini düşürmesi nedeniyle ton başına yaklaşık 2.600 dolarla 6 haftanın en yüksek seviyelerinde geziyor. Kakao fiyatları yılın 2’nci çeyrekte 2.821 dolar/ton direncini yeniden test edebilir. Buranın üzerinde kalması halinde 2.993 dolar görülebilir. Eğer bu seviyede aşılsa 3.271 dolar hedefi onay görebilir. Sonrasında ise yeni hedef 3.600 dolar olur. Kakao vadelilerinde 3 ayrı 2.821 doları aşma denemesi de başarısız oldu. Ancak 2.838 dolarda başlayan düzeltme 2.542’de destek bulmuş görünüyor. Kahve fiyatları New York’ta yılbaşından bu yana yüzde 1 artarak pound başına 2.3 dolar civarında. Teknik analizler fiyatın Şubat 10’da test ettiği 2.60 dolar seviyesinin nisan-haziran periyodunda yeniden görülebileceğine işaret ediyor. 2019 yılının en düşük seviyesi 0.87 dolardan bu yana bir düzeltmenin yaşandığı kahvede mevcut dalganın henüz bir kısmının tamamlandığına dikkat çekiliyor. Kahvenin önüne çıkan bariyerlere aşarak 2.7-3.08 dolar aralığına tırmanabileceği tahminleri yapılıyor. Kahvede projeksiyon analizleri 3.51 dolarlık rekor hedefe işaret ediyor. Bunun yakalanıp yakalanmayacağını kestirmenin zor olduğu ifade edilmekle birlikte, genel olarak yükseliş eğiliminin devam ettiği vurgulanıyor. Aşağıda ise 2.07 bariyerinin altına inilmesinin 1.75-1.91 seviyelerini gündeme getirebileceği uyarısı yapılıyor.

Hububat fiyatlarında Ukrayna yükselişi

Hububat fiyatları savaşın Ukrayna'nın ihracatını etkilemesiyle yükseldi.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali küresel arzda sorunlara neden olmaya devam ediyor.

Buğday, soya fasulyesi ve mısırın Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları verilerin Ukrayna'nın hububat ihracatının martta şubata kıyasla dört kat daha düşük olduğunu göstermesiyle yükseldi.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan buğday vadeli kontratları yüzde 1.4 artışla 9.97 dolar/bushel, yani 366.3 dolar/ton seviyesine yükseldi. Soya fasulyesi yüzde 0.3 değer kazanarak 15.86 dolar/bushel yani 582.8 dolar/ton seviyesine yükseldi. Mısır yüzde 1.3 yükselerek 7.44 dolar/bushel yani 292.9 dolar/ton seviyesine yükseldi.

Ukrayna Ekonomi Bakanlığı tarafından dün yapılan açıklamada Ukrayna'nın martta 1.1 milyon ton mısır ve 309 bin ton buğday ihracatı gerçekleştirdiği ifade edildi.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın hayvan sayılarını iki günde belirleme talimatı inandırıcı bulunmadı

CHP Manisa Milletvekili Vehbi Bakırlıoğlu, "Bakanlık 'sözde sayım' yapıyor. Bu sayım masa başından öteye gitmez, zaten öyle de oldu" dedi.

Mustafa Çakır

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın valiliklere gönderdiği illerdeki hayvan sayılarını iki günde belirleme talimatı inandırıcı bulunmadı. Üreticilere bu konuda soru soran olmadığı belirtilirken Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Manisa Milletvekili Vehbi Bakırlıoğlu, "Bakanlık 'sözde sayım' yapıyor. Bu sayım masa başından öteye gitmez, zaten öyle de oldu" dedi.

Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü, 29 Mart'ta illere "acele" koduyla yazı göndermişti. Yazıda, ildeki besicilik işletmelerindeki mevcut besideki büyükbaş toplam hayvan varlığının tespiti ve işletmelerin kapasiteleri, mevcut doluluk oranları ve üç ay içinde kesim olgunluğuna ulaşabilecek büyükbaş erkek hayvan sayısının belirlenmesinin amaçlandığı belirtilmişti. Raporun en geç 30 Mart tarihine kadar Hayvancılık Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesi talep edilmişti.

"İKİ GÜNDE BU SAYIM NASIL YAPILDI?"

CHP Manisa Milletvekili Vehbi Bakırlıoğlu, "İki günde bu sayım nasıl yapıldı? Sahaya çıkılmadan, köylere, işletmelere gidilmeden hangi hayvan sayıldı, merak ediyoruz" diyerek şunları söyledi:

"Hayvancılık işletmelerine, muhtarlara sordum, veteriner hekimlerle, ziraat mühendisleri ile görüştüm. 'Gelen giden olmadı' dediler. Endişemiz yine kayıtlar üzerinden rakamların güncellenip, sayıların tutturulmaya çalışılacak olmasıdır. Bakanlık 'sözde sayım' yapıyor. Bu sayım masabaşından öteye gitmez, zaten öyle de oldu. Yapılması gereken, işletmelerdeki, köylerdeki tüm hayvanların tek tek sayılmasıdır."

Bakırlıoğlu, en son genel tarım sayımının 2001'de yapıldığını, 21 yıldır tarım sayımı yapılmadığına da dikkat çekti. Sadece kayıtlar üzerinden istatistikler yayımlandığına işaret eden Bakırlıoğlu, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yayımladığı hayvancılık istatistiklerinin doğru olmadığı yönünde iddialar bulunduğunu da bildirdi. Bakırlıoğlu, "Süt hayvanları kesime gidiyor" dediklerini buna karşın bakanlığın ise "Süt üretimi artıyor" görüşünü savunduğunu belirtti.

Ucuz et projesi “lobi”ye yarıyor!

Türkiye, ette 2018’de yaptığı Cumhuriyet tarihinin rekor ithalatının faturasını bugün acı bir şekilde ödemeye başlarken, bugün yapılan hatalar ise yarın ülkede hayvancılığı tamamen bitirecek.

Sadettin İnan

Ülke hayvancılığı can çekişiyor. Düşük süt fiyatlarından dolayı süt hayvancılığı hızla bitirilirken, besilik ayağında da ülke 2018 yılındaki rekor ithalatın faturasını et fiyatlarının artmasıyla birlikte ödemeye başladı. Ramazan ayı içinde bir ithalat görünmezken, Ramazan sonrası yoğun bir ithalatın ön hazırlıkları ise şimdiden yapılmaya başlandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın TİGEM çiftliklerinden hayvanların kesilerek vatandaşa ucuz et tükettirme öngörüsünün de altı boş çıktı. Brusella hastalığından dolayı TİGEM’in birçok çiftliği boşalttırılırken, besilik hayvan sayısının da öyle istenildiği seviyede olmadığı ortaya çıktı. TİGEM’in çiftliklerinde taş patlasın bin civarında bir besilik hayvan bulunabileceği kaydedilirken, bu sayının da talebi karşılamamanın imkansız olduğuna vurgu yapılıyor.

CUMHURBAŞKANI YANLIŞLARIN HESABINI SORMAK YERİNE MÜJDE AÇIKLAYACAK

Diğer yandan Et ve Süt Kurumu’nun uyguladığı karkas kesim fiyatlarının piyasa fiyatlarının çok altında olmasından dolayı besiciler hayvanlarını ESK’da

kestirmezken, Tarım Bakanlığının bu konuda bir çalışma yaptığı ve bu hafta içinde yapılan çalışmanın sonuçlarını Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından müjde olarak açıklanacağı vurgulanıyor. Buna göre ESK'nın karkas kesim fiyatlarında ciddi bir artış yapılması bekleniyor.

ESK KARKAS KESİM FİYATLARI BU HAFTA ARTIRILACAK

ESK'nın karkas kesim fiyatları artırılarak, yerli üreticiden tedarik edilen hayvanların kesimlerine ağırlık verilecek. Karkas kesim fiyatının 80 ile 90 lira arasında bir fiyatın açıklanması beklenirken, ESK bu fiyattan keseceği hayvanların etlerini düşük fiyattan vatandaşa satacak. Aradaki zararın da Hazine tarafından karşılanması planlanıyor. Hayvancılık Genel Müdürlüğü Türkiye genelindeki hayvan varlık sayılarını tespit ederken, bu konuda da Cumhurbaşkanlığına olumlu bir raporun sunulacağı kaydediliyor. Ancak verilerle, ülke gerçeklerinin örtüşmemesi burada en büyük handikapı oluşturuyor.

TÜRKİYE HIZLA ET KRİZİNE DOĞRU SÜRÜKLENİYOR

Hükümet Ramazan ayında et fiyatlarının önüne palyatif tedbirlerle geçmeye çalışacak. Ancak Türkiye'nin hızla bir et krizine doğru sürüklendiği gerçeği de net bir şekilde ortada duruyor. İşte bundan dolayı Tarım ve Orman Bakanlığının bir taraftan da kasaplık ve besilik hayvan ithalatı ile et ithalatı için de el altından bir çalışma yürütüyor. Buna göre Kolombiya ve Avrupa'dan kasaplık, besilik hayvan ithalatı için bazı firmalardan fiyatlar bile alınmış durumda. Bazı firmaların kasaplık hayvan olarak Kolombiya'dan 2.95 dolar ve Avrupa'dan 3.10 dolar fiyat verdiği ve bu fiyatların Bakan Vahit Kirişçi'nin masasında bulunduğu kaydediliyor. Bakan Kirişçi'ye verilen fiyatlar içinde besilik hayvan fiyatları ise 3.60 dolar seviyesinde bulunuyor.

HÜKÜMETİN HAYVANCILIKTA BÜTÜN POLİTİKASI İTHALAT LOBİSİNE YARADI

Et fiyatlarının artmasıyla birlikte ülke hayvancılığı biranda gündeme gelirken, aslında Türkiye bu noktalara göz göre göre getirildi. 2018 yılında yapılan Cumhuriyet tarihinin rekor ithalatı, besicilere büyük bir darbe vururken ülkeyi de hayvancılık yapılamayacak bir noktaya sürükledi. Ülke hazinesine de milyar dolarlık zararlar veren bu ithalatın sorumlularının Yüce Divan'da yargılanması gerekirken, hiç kimseden hesap sorulmaması rekor ithalatın kimler için yapıldığını da gözler önüne seriyor.

VATANDAŞA KALİTESİZ ET TÜKETTİRİLDİ, BİRKAÇ FİRMA KÖŞEYİ DÖNDÜ

Sözde vatandaşa ucuz et tükettirmek için hayata geçirilen bütün projelerin vatandaşa hiçbir faydası olmazken, belli kesimlerin bu projelerden büyük vurgunlar yapması manidar bulunuyor. Geçmiş yıllarda uygulanan 'Ucuz et projesi'nde vatandaş proje kapsamında yağ oranı yüksek kalitesiz etleri tüketmek zorunda kalırken, projeyi yürüten ve et lobisinin başında gelen firmalar ise büyük kazançlar sağlamışlardı.

Örneğin bu firmalar, vatandaşı kandırarak marketlere erkek sığır eti yerine dişi sığır etlerini verdikleri ortaya çıkmıştı.

VATANDAŞA UCUZ ET YEDİRME PROJESİ İTHALAT HAZIRLIĞI ANLAMINA GELİYOR

Gelinen noktada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile Ramazan ayında sözde vatandaşa ucuz et tükettirmek için başlatılan çalışmanın sonucu da yine rantiyeye çıkacak. Et fiyatlarında yaşanan sorunlara sözde bir çözüm bulunmaya çalışılıyormuş gibi bir algı oluşturulacak, bu algı ile bugüne kadar yapılan yanlış politikaların sorgulanmasının önüne geçilecek hem de ithalatın alt yapısı hazırlanmış olacak.

SÜT FİYATLARI, HÜKÜMETİN SAMİMİYETSİZLİĞİNİ ORTAYA KOYUYOR

Hükümetin hayvancılık politikalarındaki samimiyetsizliğini, 1 Nisan'dan itibaren uygulamaya konulan çiğ süt fiyatları net bir şekilde gözler önüne seriyor. 1 Nisan'dan itibaren çiğ süt fiyatları 4.7 liradan 5.7 liraya çıkarılırken, çiğ süt prim destekleri de 20 kuruştan 1 liraya yükseltilmişti. Yani destekle birlikte süt üreticisinin eline ürettiği 1 litre süte karşılık 6.7 lira geçecek. Ancak desteklerin en yakın 6-7 ay sonra ödenecek olması, bugün yem fiyatları karşısında sıkıntılı günler geçiren üreticinin hiçbir yarasına merhem olmayacak.

SÜT ÜRETİCİSİ "EL ELDE BAŞ BAŞTA"!

Ulusal Süt Konseyi'nin Mart ayı çiğ süt üretim maliyet hesabı ülkede hayvancılığa nasıl bir darbe vurulduğunu net bir şekilde gözler önüne serdi. USK'nin Mart ayı maliyet hesabına göre üretici 1 litre çiğ sütü 5.66 TL'ye üretiyor. Yani süt üreticisi 5.66 TL'ye mâl ettiği sütü 5.7 liraya satıyor. Üretici bin bir zahmetle ürettiği sütü hiçbir kâr elde etmeden satıyor olması ülkede hayvancılığın hangi noktaya geldiğini ortaya koyuyor. Bu maliyet hesabını, süt üreticisini korumakla görevli olan Ulusal Süt Konseyi tarafından ortaya konmuş olması da acı bir itiraf olarak kendisini gösteriyor.

Hayvanını ESK'da kestirene 2500 lira prim verilecek!

Millî Gazete, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile Tarım Bakanlığının üzerinde çalıştığı ucuz et çalışmasının detaylarına ulaştı. Hayvanını ESK'da kestirene 2500 lira prim verilecek.

Sadettin İnan

Besicilerin hayvanlarını ESK'da kestirmesi için karkas kesim fiyatı 60 liradan 74 liraya çıkarılacak ve hayvan başına da ayrıyeten 2500 lira prim ödemesi yapılacaktır. 2500 lira prim ödemesi Hazine'den karşılanacaktır. 100 bin hayvan kesimi öngörülürken, Hazine'den besicilere ödenecek 250 milyon lira kaynak ayrıldı. Bulunan bu formülle ESK'nın kesim fiyatı piyasa fiyatlarının altında kalacağı için kıyma ve kuşbaşını da ucuz fiyattan satabilecek.

Hükümet Ramazan ayında vatandaşa ucuz et yedirmenin formülünü buldu. Uygulanan yanlış ithalat politikalarından dolayı ülke hayvancılığı büyük bir darbe yerken, Ramazan öncesi de et krizi kendisini göstermeye başladı. Yem başta olmak üzere artan maliyetlerden dolayı karkas kesim fiyatları yükselirken bu da et fiyatlarının artmasına neden oldu. Artan maliyetlere göre et fiyatları hala ucuz. Ancak

yaşanan krizden dolayı vatandaşım alım gücünün düşmesi dar ve orta gelirli gruplar için artık ete ulaşımı neredeyse imkânsız hale getirdi.

MİLLÎ GAZETE UCUZ ET ÇALIŞMASININ DETAYLARINA ULAŞTI

Tarım ve Orman Bakanlığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile vatandaşa ucuz et yedirmek için bir çalışma başlatırken, bu çalışmanın sonuçlarının da bugün açıklanması bekleniyor. Millî Gazete'nin Bakanlık kaynaklarından aldığı bilgiye göre, besicilerin elindeki kesimlik hayvanlar Et ve Süt Kurumu (ESK) tarafından kestirilecek ve bu hayvanlardan elde edilen etler ESK'nın mevcut fiyatları (kıyma 83 lira, kuşbaşı 92 lira) üzerinden vatandaşa satılacak.

SERBEST PİYASADA KIYMA 130-140 LİRAYA ÇIKARKEN ESK KIYMAYI 83 LİRADAN NASIL SATACAK?

Serbest piyasada karkas kesim fiyatı 85 ile 90 lira arasında seyrederken, bu fiyata kesilen hayvandan elde edilen kıymanın 83 liradan, kuşbaşının da 92 liradan satılması mümkün değil. Bunun için Tarım ve Orman Bakanlığı hem ESK'nın zarar etmemesi hem de kıyma ve kuşbaşını piyasa şartlarına göre daha uygun fiyata satabilmesi için ara bir formül geliştirdi.

HAYVANINI ESK'DA KESTİREN BESİCİLERE HAYVAN BAŞI 2500 TL PRİM VERİLECEK!

Besicilerin hayvanlarını ESK'da kestirmesi için öncelikle karkas kesim fiyatları yerli ve ithal hayvan ayrımı yapılmadan 74 liraya yükseltilecek. Mevcut durumda karkas kesim fiyatı ithal hayvan için 58 lira, yerli hayvan için 60 lira idi. Ancak serbest piyasada karkas kesim fiyatı 85 ile 90 lira arasında seyrederken, ESK'nın karkas kesim fiyatını 74 liraya çıkarması, besiciler için cazip bir tarafı olmayacak. İşte bunun için hayvanlarını ESK'da kestiren besicilere hayvan başı ayrıyeten 2500 lira da prim ödenecek.

250 MİLYON LİRA HAZİNE'DEN KAYNAK SAĞLANDI

Alınan bilgilere göre, besicilere hayvan başı ödenecek 2500 lira prim Hazine tarafından karşılanacak. Bunun için Hazine ve Maliye Bakanlığında 250 milyon lira da ödeneğin alındığı kaydediliyor.

2500 LİRA PRİM ÖDEMESİ KARKAS KESİM FİYATINI KİLODA 10 LİRA ARTIRACAK!

Hayvan başına verilecek 2500 lira prim ödemesi, karkas kesim fiyatını ortalama 10 lira yükselterek 84 liraya çıkaracak. Böylelikle ESK'nın karkas kesim fiyatı piyasa fiyatları ile hemen hemen aynı noktaya gelecek. 2500 lira prim ödemesi ile besicilerin hayvanlarını ESK'da kestirmeleri teşvik edilecek, diğer tarafta ESK'nın da kesim fiyatı düşük kalacağı için zarar etmeden ucuz et satabilecek.

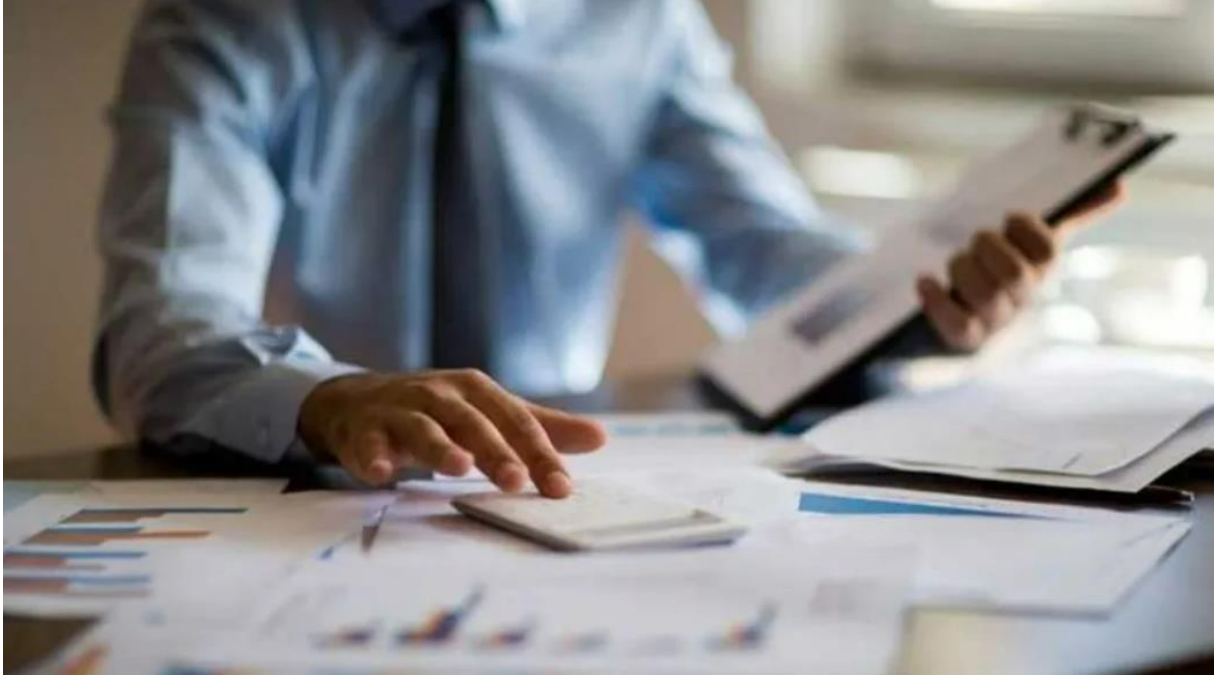
05.04.2022

RAMAZAN'DA İTHALAT YAPILMAYACAK RAMAZAN SONRASI İÇİN FİYATLAR TOPLANDI!

Diğer taraftan Ramazan ayı için yurt dışından hayvan ve et ithalatı düşünülmezken, Ramazan Bayramı sonrası için bir çalışma yürütüldüğü kaydediliyor. Bunun için Kolombiya ve Avrupa ülkelerinden yapılacak besilik ve kasaplık hayvan ithalatı için şimdiden fiyat araştırması yapıldığı ve bazı firmalardan da fiyatların alındığı ifade ediliyor.

Finans devleri Türkiye'nin yıl sonu enflasyon tahminini yükseltti

TÜİK'in bugün açıkladığı ve 20 yılın zirvesine çıkan enflasyon verisi sonrası küresel finans devleri Goldman Sachs ve JP Morgan, Türkiye için yıl sonu enflasyon tahminini yukarı yönlü revize ettiklerini açıkladı.

Türkiye'de enflasyonun yüzde 60'ın üzerine çıkmasının ardından uluslararası yatırım bankaları tahminlerini yukarı yönlü revize ettiler.

Goldman Sachs, enflasyonun bu yılın büyük bölümünde yüzde 65'in üzerinde kalmasını beklediğini açıkladı. Kuruluş Mayıs ve Haziran aylarında ise yüzde 67,0 seviyelerinde bir zirve görülebileceğini ifade etti. Goldman daha önce zirvenin yüzde 60'ın hemen üzerinde olacağı, yıl sonunda ise yüzde 45 seviyelerine ineceği tahmininde bulunmuştu.

JPMorgan ise enflasyonun yıl sonuna çok yakın bir zamana kadar yüzde 65-70 aralığında seyretmesini beklediğini açıkladı. JPMorgan geçen ay enflasyon tahminini yıl sonu için yüzde 40,2'ye yükseltmişti.

Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK) bugün enflasyonu yıllık yüzde 61,14 seviyesinde açıkladı.

Bakan Nebati: Enflasyon yıl sonunda makul bir seviyeye gelecek

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, enflasyonu kalıcı olarak düşürmek ve fiyat istikrarını sürdürme noktasında kararlı olduklarını belirtti. Bakan Nebati, yıl sonunda enflasyonda kalıcı düşüş beklediklerini söyledi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Bursa Ticaret ve Sanayi Odasında İş Dünyası ile İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'nda açıklamalarda bulundu. Nebati, "Enflasyon şu anda %60'ın üzerinde, problem mi, problem, ama faiz kısıkcından da çıkarttık. Enflasyonun üzerinde faiz oranıyla işlem yapılmıyor, bankacılık sektöründe selektif kur politikaları ile iş dünyasının önünü açacak adımlar atılıyor." dedi.

Enflasyonda beklentiye yönelik adımlarla yıl sonunda makul seviyelerin görüleceğini belirten Nebati, "Bundan sonra yapmamız gereken şey fiyatlardaki davranış bozukluğunun giderilmesiyle, makro ekonomik göstergelerdeki iyileşme ile yatay geçişten sonra daha makul bir enflasyon sarmalından çıkacağımız döneme gireceğiz. Enflasyon ile mücadelenin çok önemli ayağı olan bireylerin davranışsal eğilimini değiştirecek adımlar, bu adımları atıyoruz, ataleti üzerimizden atacağız, yatay seyirden sonra yıl sonunda beklentilerimize uygun enflasyon düşüşünü yaşayacağız" şeklinde görüş belirtti.

Nebati, "Aldığımız ve alacağımız tüm önlemler ile döviz kurlarındaki istikrar ve emtia fiyatlarındaki normalleşme ile enflasyonun yıl sonunda kalıcı bir şekilde inmesini bekliyoruz, bu beklentimizden geri adım atmış değiliz." dedi.

Bakan Nebati'nin açıklamalarından öne çıkanlar şu şekilde:

Dünyanın birçok ülkesi enflasyon ile karşı karşıya.

Salgın sürecinde aldığımız proaktif kararlarla dünyaya örnek olduk

Yüksek büyüme oranları istihdam piyasasına da olumlu yansıdı.

Göstergeler yurt içi iktisadi faaliyetin güçlü seyretmeye devam ettiğini gösteriyor

Mart ayı itibarıyla yüzde 61,1'e yükselen enflasyonu kalıcı olarak düşürmek, fiyat istikrarını sürdürme noktasında kararlı adımlar atmaktayız.

KKM ve bununla sunulan finansal enstrümanlar ile döviz kurundaki oynaklığı kısa zamanda giderdik. KKM hesabı ile enflasyon üzerindeki kur baskısı azaldı.

Döviz kurunda stabilizasyon en iyi şekilde yürüyor.

Türkiye'de dolara ilişkin davranışın olduğunu hepimiz biliyoruz, önemli olan bu davranışın artık TL'ye güven duyulduğu, işlemlerin daha iyi ve uzun vadeli şekilde yapılabilmesi konusunda başarı sağlanmasıdır.

Enflasyon şu anda %60'ın üzerinde, problem mi, problem, ama faiz kısı kacından da çıkarttık. Enflasyonun üzerinde faiz oranıyla işlem yapılmıyor, bankacılık sektöründe selektif kur politikaları ile iş dünyasının önünü açacak adımlar atılıyor.

Bundan sonra yapmamız gereken şey fiyatlardaki davranış bozukluğunun giderilmesiyle, makro ekonomik göstergelerdeki iyileşme ile yatay geçişten sonra daha makul bir enflasyon sarmalından çıkacağımız döneme gireceğiz.

Enflasyon ile mücadelenin çok önemli ayağı olan bireylerin davranışsal eğilimini değiştirecek adımlar, bu adımları atıyoruz, ataleti üzerimizden atacağız, yatay seyirden sonra yıl sonunda beklentilerimize uygun enflasyon düşüşünü yaşayacağız.

Hayat pahalılığı karşısında milletimizi korumaya devam edeceğiz.

Beklentilerini enflasyon daha da yükselecek kurgusu üzerine kuranlar ve bunun üzerinden fahiş fiyat uygulayan işletmeler takibimiz altındadır.

Kur ve faizin üstesinden geldik, sırada enflasyon var.

Faiz artırılmadan olmaz, diyenler vardı, elhamdülillah o da tamam.

Enflasyonla ilgili yapılması gereken şeyleri, hep beraber yapacağız.

Her zorlukta bir kolaylık vardır, biz bu zorlukları aşacağız, öldük, bittik, yandık yaygarası ile değil, bunları yapanlarla değil, ülkesine, işletmesine, vatanına, toplumuna inanan ve buna ilişkin olarak pozisyonunu belirleyenlerle bu zorlukların üstesinden geleceğiz.

Enerjinin dış ticarete faturası büyüyor

Enerji ithalatının yüzde 156 artışla 8,4 milyar dolara ulaştığı mart ayında, dış ticaret açığı yüzde 77 artarak 8,2 milyar dolara çıktı. Türkiye, geçen ay 22,7 milyar dolarla tüm zamanların en yüksek mart ayı ihracat rakamını gerçekleştirdi.

Mehmet KAYA

Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, mart ayında ihracat bir önceki yıl aynı aya göre yüzde 19,8 oranında artarak 22 milyar 708 milyon dolar oldu. İthalat ise enerjinin etkisiyle yüzde 31 düzeyinde yükselişle aylık bazda 30 milyar 984 milyon dolara ulaştı. Böylece dış ticaret açığı önceki yıla göre yüzde 77 artışla 8,2 milyar dolara yükseldi.

Mart ayı dış ticaret rakamları, Ticaret Bakanı Mehmet Muş ve TİM Başkanı İsmail Güllü'nün katıldığı toplantıyla açıklandı. Mehmet Muş, ithalattaki yükselişte enerji fiyatlarının etkili olduğunu vurgulayarak, enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 95 seviyesinde olduğunu kaydetti.

Bakan Muş, enerjinin dış ticarete etkisine yönelik olarak, "Ocak-Mart dönemi ithalat artışında petrol ve doğalgaz artışları etkili oldu. Küresel emtia fiyatları yüzde 41,8 arttı. Diğer yandan Ocak ayında (varil fiyatı) 76 dolar olan brent petrol yüzde 70,2 artışla 130 dolara kadar yükseldi. Avrupa doğalgaz iki ayda yüzde 113 artış gösterdi. Bu durum enerji ithalatına da yansımaktadır. Mart ayında enerji ithalatı yüzde 156 artarak 8,4 milyar dolar düzeyine gelmiştir. Ocak-Mart döneminde ise yüzde 118

artmıştır. İlk üç ayda 25 milyar dolar enerji faturası ödüyörüz. Ocak-Mart döneminde 25,7 milyar dolarlık ithalatın 16,3 milyar dolarlık kısmı enerji özellikle doğalgaz ve hampetroldeki fiyat artışından kaynaklanmıştır” değerlendirmesini yaptı.

Mart ayında, dış ticaret açığı bu veriler sonrası yüzde 76,7 oranında artarak 8 milyar 240 milyon dolara yükselirken, ihracatın ithalatı karşılama oranı bir önceki yıl aynı aydaki yüzde 80,3 seviyesinden yüzde 73,4’e geriledi. Ocak-Mart döneminde de dış ticaret açığı yüzde 138,4 artarken, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 69,6’ya kadar geriledi.

Ticaret Bakanlığı verilerine göre Mart ayında en fazla ihracat yapılan fasıllar, 2.3 milyar dolar ile otomotiv, 2 milyar dolar ile makine, 1.7 milyar dolar ile demir çelik olarak sıralandı. TİM sınıflamasına göre ise 3 milyar dolara yakın seviye ile kimya ilk sırada yer alırken, bu sektörü 2.7 milyar dolar ile otomotiv, 2,3 milyar dolar ile çelik izledi.

Mart ayında en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla 1.9 milyar dolar ile Almanya, 1 milyar 531 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 276 milyon dolar ile İngiltere oldu. En fazla ithalat yapılan ülkeler ise 4 milyar 112 milyon dolar ile Rusya, 3 milyar 617 milyon dolar ile Çin, 2 milyar 243 milyar dolar ile Almanya olarak sıralandı.

AB ve AB dışı Avrupa ülkelerinin ihracattaki payı mart ayı itibariyle yüzde 54’e, sadece AB’nin payı ise yüzde 44’e kadar yükseldi.

Muş: KDV indirimine uymayanlara taviz verilmeyecek

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, başta gıda olmak üzere bazı hızlı tüketim mallarına KDV indiriminin Hazine’nin gelirinden fedakarlıkla yapıldığını söyleyerek, “81 ilde denetimi sıkılaştırdık. KDV indirimini yansıtmayanlara en ağır yaptırımı uygulayacağız. Milletin hakkını hukukunu çiğnetmeyiz. Spekülatif manipülatif fiyat artırırlara taviz verilmeyecek. Teftiş kurallarımız teyakkuz haldeyiz. Bedeli ağır ödetilecektir. Hükümet olarak önceliğimiz insanımızın işini aşını garanti altına alacak ekonomik işleyişi hayata geçirmektir” dedi.

"Kapasite kullanım oranı yüzde 80’lerde yatırımlarla ihracat artışına katkı verilecek"

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, ihracattaki artış yanında sanayi üretimi ve kapasite kullanım oranlarında ihracatçı sektörlerde yüzde 80’lere ulaşıldığını belirterek, “Siparişlerin devamı ve yeni yatırımlar ihracatın artışına katkı sağlayacaktır. 2022 ilk çeyreğinde güçlü bir ivme yakalandı. Bu veriler ekonomideki çarkların sağlıklı şekilde işlediğinin göstergesidir” dedi. DÜNYA, 28 mart günü ihracatçı sektörlerin kapasite kullanım oranlarının yüzde 80’lere ulaştığını belirterek yatırım olmaması halinde ve olası iç talep artışında üretimin zorlanabileceği konusunu gündeme getirmişti.

TİM Başkanı İsmail Gülle de konuşmasında, salgın sonrası güvenilir tedarikçi ülke konusunda bir kez daha kırılma yaşandığını belirterek, talep artışına yönelik yatırım ihtiyacına vurgu yaptı. Gülle, "Pandemide bunu yaşadık, tedarik bozulunca Türkiye ekstra ihracat hanesine 23 milyar Dolar yazdırdı. Şimdi ikinci kırılma yaşanıyor. Böyle dönemler işini hakkıyla yapanları parlatır. Tarihi bir fırsat oluşuyor. Ülkemize dönen ek talebe yanıt verebilmek için yatırım, üretim ve ihracat yapmalıyız. Pandemide olduğu gibi bu dönemi iyi değerlendireceğimize inanıyorum" dedi.

Ukrayna ve Rusya ile ticarette savaş etkisi

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısıyla başlayan savaş sonrası, Rusya'ya yaptırımlarla birlikte Türkiye'den ithalatının artışı, Ukrayna'nın da en yakın ticaret partnerlerinden biri olarak Türkiye'den siparişleri artırabileceği yorumları yapılmıştı.

Savaşın en şiddetli olduğu dönem olan Mart ayında iki ülkeye yönelik ihracatta karışık bir görünüm ortaya çıktı. Ticaret Bakanlığı ithalat verileri ilk 20 ülkeyi kapsıyor. Ukrayna mart ayı itibarıyla ne ihracatta ne de ithalatta ilk 20 içinde bulunmuyor. Buna karşılık TİM verileri ihracat yapılan bütün ülkeleri kapsamakla birlikte, ithalat verisi içermiyor.

Bu kapsamda, Ticaret Bakanlığı verilerine göre Rusya'ya ihracat mart ayında bir önceki yıl aynı aya göre yüzde 37,98 düşerek 276.6 milyon dolar oldu. Buna karşılık Rusya'dan ithalat ise yüzde 13,3 oranında artarak 4 milyar 112 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Bu artışta doğalgaz fiyat artışı etkili olduğu tahmin ediliyor.

Ukrayna'ya ihracat ise TİM verilerine göre, bir önceki yıl aynı aya kıyasla yüzde 79,9 oranında gerileyerek 41 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bir önceki yıl mart ayında ihracat 207,5 milyon dolar düzeyindeydi.

Mart ayında Ukrayna'ya ihracatı artan mamul grupları, meyve ve sebze ürünleri ile çimento-cam-seramik oldu. Bu iki ürün grubu dışındaki bütün gruplarda düşüş gerçekleşti.

Rusya'ya ihracatı artan ürünler ise demir ve demir dışı metaller, kuru meyve ve mamulleri, mobilya kağıt ürünleri, süs bitkileri ve tütün oldu.

Memura emekliye yüzde 30 zam garanti

Türkiye İstatistik Kurumu Tüketici Fiyat Endeksi'nin (TÜFE) ilk 3 ayda yüzde 22.81'e ulaştığını açıkladı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) memur ve emeklinin zam ve enflasyon farkını belirleyen Tüketici Fiyat Endeksi'nin (TÜFE) ilk 3 ayda yüzde 22.81'e ulaştığını açıkladı. Enflasyon hızını kesip önümüzdeki 3 ayda toplam yüzde 5-6 seviyesinde kalsa dahi 6 aylık TÜFE yüzde 30'a çıkacak. Bu durumda emeklinin temmuz zammı yüzde 30 olacak. Zam sağanağı sürerse memur ve emekli maaşlarına yapılacak zam yüzde 35'i aşacak.

YÜZDE 35'İ AŞABİLİR

İlk 3 aylık enflasyonun ardından milyonlarca dar gelirli şimdi nisan, mayıs ve haziran aylarını kapsayan ikinci 3 ayda gerçekleşecek enflasyonu bekliyor. Önümüzdeki 3 ayda TÜFE yüzde 6'da kalırsa, 6 aylık enflasyon ve temmuz maaş zammı yüzde 30.3 olacak. Bu dönemde TÜFE yüzde 7'ye çıkarsa zam yüzde 31.6'ya, TÜFE yüzde 8'e çıkarsa zam yüzde 32.6'ya yükselecek. TÜFE'nin yüzde 10'u bulması halinde ise zam yüzde 35.1'e yükselecek. Dolayısıyla olağanüstü bir durum yaşanmazsa temmuz zammı yüzde 30'un altına düşmeyecek.

Memur ve memur emeklileri ocak ayında yüzde 7.5 zam almıştı. 6 aylık enflasyon yüzde 30 gerçekleşirse bu kesime yüzde 22.5'lik enflasyon farkı artı yüzde 7 toplu sözleşme zammı verilecek. Diğer emekli aylıklarına ise direkt yüzde 30 zam yapılacaktır.

Zam sağanağı durmuyor

■ Nisan başında doğalgaz ve elektriğe zam geldi. Akaryakıt zamları da durmak bilmiyor. Bu zamlar enflasyonu yükseltmeye devam edecek. Ramazan ayında tüketim artışı kaynaklı fiyat artışları da bekleniyor. 6 aylık enflasyon ve maaş zammının yüzde 30'u aşmasına kesin gözüyle bakılıyor.

İllerin çıkaracağı milletvekili sayısı yeniden belirlendi

Genel nüfus sayımına göre illerin çıkaracağı milletvekili sayısı yeniden belirlendi. 18'den fazla milletvekili çıkarması öngörülen Ankara ve İstanbul 3, Bursa ve İzmir ise 2 seçim çevresinden oluşacak.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan Yüksek Seçim Kurulu kararına göre, İstanbul 98, Ankara 36, İzmir 28, Bursa ise 36 milletvekili çıkaracak.

Karara göre ayrıca, Adana ve Konya 15, Antalya 17, Gaziantep ve Şanlıurfa 14, Diyarbakır 12, Kocaeli ve Mersin 13, Hatay 11, Manisa ve Kayseri 10, Samsun ve Balıkesir 9, Aydın, Tekirdağ ve Van 8, Denizli, Muğla ve Sakarya 7, Afyonkarahisar, Erzurum, Eskişehir, Malatya, Mardin, Ordu ve Trabzon 6, Adıyaman, Elazığ, Kütahya, Sivas, Tokat, Zonguldak ve Batman 5, Ağrı, Çanakkale, Çorum, Edirne, Giresun, Isparta, Aksaray, Şırnak, Osmaniye ve Yozgat 4, Amasya, Bingöl, Bitlis, Bolu, Burdur, Hakkari 3, Kars, Kastamonu, Kırklareli, Muş, Nevşehir, Niğde, Rize, Siirt, Uşak, Karaman, Kırıkkale, Yalova, Karabük ve Düzce 3, Artvin, Bilecik, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Kırşehir, Sinop, Tunceli, Bartın, Bayburt, Ardahan, Iğdır ve Kilis 2 milletvekili çıkaracak.

İthalatın 12 yıldır et fiyatını düşürmediğini anlamadınız mı?

Ali Ekber YILDIRIM

05 Nisan 2022 Salı

Kırmızı etteki yüksek fiyat, hayvan varlığındaki düşüş ve ithalat bir kez daha gündemde. Aslında ithalat gündemden hiç düşmedi. Tam 12 yıldır aralıksız ithalat yapılıyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ramazan sonrası için yeniden ithalat yapılacağını sinyali verdi.

Öyle görünüyor ki ithalat lobisi bir kez daha Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı et ithalatına ikna etmiş. Bundan 12 yıl önce aynı bahane ile canlı hayvan ve et ithalatı başlamıştı. Erdoğan o zaman başbakanı.

Bugün olduğu gibi o günlerde de Türkiye, adım adım ithalata sürüklenmişti. Yapılan tüm uyarılara rağmen üretimi artırmak ve gerekli önlemleri almak yerine ülke ithalat lobisine teslim olmuştu.

Kaç kez yazdığımı ben bile hatırlamıyorum ama bir kez daha kısaca hatırlatayım. Dünyada ve Türkiye'de 2007 ve 2008'de yaşanan kuraklık bugün olduğu gibi yem hammaddelerin de yüzde 100'ü aşan oranlarda fiyat artışına neden oldu. Çiğ süt fiyatı ise yarı yarıya düşmüş ve 1 milyondan fazla süt ineği kesilmişti. Bu sürecin sonunda kırmızı et fiyatı 2009 yılında yüzde 100 artırmış ve karkas etin kilosu 7-8 liradan 15 liraya çıkmıştı.

O dönemde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan bitkisel üretimde uygulanan doğrudan gelir desteğini kaldıracaklarını, araziye değil ürüne destek vereceklerini açıkladı.

Destekler düşürülerek ithalata zemin hazırlandı

Hayvancılığın en çok desteklenmesi gereken bir dönemde yaklaşık 50 kalem destek ya kaldırılarak veya miktarı azaltılarak ilk kez hayvan başına destekleme sistemine geçildi. Yani bitkisel üretimde kaldırılan doğrudan destek hayvancılık da uygulanmaya başlandı.

Resmi Gazete'nin 15 Nisan 2008 tarihli sayısında yayınlanan Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkındaki Karar ile 2007 yılında 1,3 milyar lira olan destek 2008 yılında yarı yarıya azaltılarak 750 milyon liraya düşürüldü. Bu da yetmedi. Destek bütçesi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülürken yüzde 10 daha düşürüldü. Üretimi, verimliliği, kaliteyi artırıcı birçok destek kaldırıldı. Bunun yerine üreticiye, doğrudan hayvan başına destek verilmeye başlandı.

Bugün nasıl Katar'a hayvan ve et ihraç ediliyorsa o günlerde de dövizdeki artışın sağladığı cazibe ile İran ve Irak'a canlı hayvan, et ve et ürünleri ihracatı başladı. Fiyatlar yükselmeye başladı. Ağustos 2008'de kilosu 7 lira olan kuzu eti bir yıl içinde 14,5 liraya çıktı.

Tarım Bakanlığı bu dönemde aldığı kararla 18 kilonun altında kuzu kesimini yasakladı. Ancak uygulamada bu yasa pek dinleyen olmadı.

İthalatı çiftçi kuruluşu başlatmıştı

Tam bu sırada Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, hayvan ithal edeceğini ilan etti. Ortamı hazırlayan ithalat lobisi devreye girdi. "Türkiye'de kırmızı et fiyatları yükseliyor bu nedenle ithalat yapılmalı" diye büyük bir çaba gösterdiler. Tarım Kredi Kooperatifleri üyelerinin ihtiyacını karşılamak bahanesiyle ithalatı başlatan ilk kurumlardan biri oldu.

Canlı hayvan ve sığır eti ithalatı

	Büyükbaş		Sığır eti		Küçükbaş	
	(baş)	(bin dolar)	(ton)	(bin dolar)	(baş)	(bin dolar)
2010	240.042	416.420	50.658	249.257	234.974	26.920
2011	784.462	1.111.566	110.731	511.868	1.447.764	148.016
2012	471.571	775.413	25.437	95.992	405.626	42.605
2013	193.807	300.758	6.141	24.272	95.770	15.687
2014	50.072	110.333	640	5.258	15.651	3.745
2015	203.077	298.797	17.574	104.916	3.077	959
2016	494.194	587.384	5.720	41.636	5.299	976
2017	895.810	1.159.875	18.879	85.282	280.669	37.313
2018	1.460.793	1.692.347	55.752	260.108	425.507	62.539
2019	689.069	672.341	5.046	26.634	82.213	13.525
2020	401.251	410.707	4.850	26.717	71.489	14.003
2021	261.688	285.793	1.205	7.210	35.384	9.602

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Tarım Mühendislik dergisi

2010 yılına gelindiğinde artan sadece kırmızı et fiyatları değil, aynı zamanda çiğ süt fiyatı da artmaya başlamıştı. Çünkü, 2007- 2008'deki kuraklık sonucu çok sayıda süt ineği kesilince süt üretimi yapan işletme sayısı ve hayvan sayısı azalmış süt üretiminde düşüş olduğu için de fiyatlar artmaya başlamıştı. Çiğ süt fiyatı Ocak 2019'da litresi 60 kuruşken, 2010'da 0,85 TL'ye bazı yerlerde 1 TL'ye kadar çıktı ve bu dönemde sütün fiyatı düşsün diye süttozu ithalatı yapılmaya başlandı.

Üretici spekülâtör diye suçlanmıştı

Uygulanan yanlış politikalar hayvancılığın çökmesine neden olurken, dönemin Tarım Bakanı Mehdi Eker et üreticilerini, süt üreticilerini "spekülâtör", "fırsatçı" diye suçlamış ve fiyatı bunların artırdığını iddia etmişti.

Bugün olduğu gibi o dönemde de ithalata zemin hazırlandı. O dönemdeki söylem şuydu: "Dünyanın en pahalı eti, dünyanın en pahalı sütü Türkiye'de tüketiliyor."

Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve bakanlar "vatandaşımıza bu kadar pahalıya et yedirmeye hakkımız yok" diyerek ithalatın kapılarını açtı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan katıldığı bir televizyon programında Avrupa'da et ithalatı yapılacağını duyurmuş oldu.

Hayvan sayımı yapılarak ithalat başlatıldı

Bugün olduğu gibi ithalat başlamadan önce hayvan sayımı yapıldı. Aralık 2009 ile Nisan 2010 döneminde üç kez hayvan sayımı yapıldı. Dönemin Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, Aralık 2009 sonunda yapılan hayvan sayımında 1 milyon 700 bin baş besilik hayvan olduğunu ve ithalata gerek olmadığını açıkladı. Sadece 1,5 ay sonra 15 Şubat 2010'da hayvanlar ikinci kez sayıldı. Bu kez hayvan sayısının 2 milyon 90 bin baş olduğu, Nisan ayında bir daha sayım yapıldı bu kez besilik hayvan sayısının 2 milyon 200 bin baş olarak açıklandı. Bakan Mehdi Eker, hayvan sayısı 1 milyon 700 bin baş iken "sayım yaptırdık yeterli hayvan var ithalata gerek yok" dedi. Damızlık birlikleri, hayvancılık örgütleri ithalat yapılmayacağını açıkladığı için gazete ilanları ile Bakan Mehdi Eker'e teşekkür etti. Nisan ayına gelince yapılan sayımda hayvan sayısı 2 milyon 200 bin baş olduğu açıklandı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Avrupa'dan hayvan ithal edileceğini açıklamıştı. Daha önce "ithalata gerek yok" diyen Mehdi Eker, ithalat yaparak et fiyatını düşüreceklerini söylemeye başladı.

İthalat için Et ve Balık Kurumu kullanıldı

Nisan 2010'da hükümet o zamanki adıyla Et ve Balık Kurumu'na et ve canlı hayvan ithal etme yetkisi verdi. Deli dana hastalığı nedeniyle yıllarca et ithalatı yapmayan Türkiye ithalat kapılarını açmış oldu.

Başbakan Erdoğan ithalatın 10 gün içinde yapılacağını açıklayınca, Et ve Balık Kurumu 29 Nisan 2010'da internet sitesinde ihalenin şartnamesini yayınladı ve son başvuru tarihi ise 4 Mayıs olarak belirlendi. Hafta sonu tatili çıkarıldığında sadece üç günlük bir zaman tanınmıştı. Estonya, Letonya, Litvanya ve Macaristan'dan canlı

hayvan ithalatı yapılacaktı. Üç günde hayvanları görmek, seçmek bile mümkün değildi. İkinci ihale 6 Mayıs'ta yapıldı. Fakat bu kadar kısa sürede ithalat yapılması mümkün değildi iki ihale de iptal edildi.

Besiciler ithalata tepki göstermek için Ankara'da Et ve Balık Kurumu önünde eylem yaptı. Fakat hükümet kararlıydı. Kasaplık, besilik ve damızlık hayvan ithalatının yanı sıra 2010'da kurban bayramında kesilen kurbanlık hayvanların bile bir bölümü ithal edildi.

Et ve Balık'ın mağazalarında o gün de kuyruklar vardı

Et ve Balık Kurumu'nun yaptığı ihalelerin çoğunu Ürdün merkezli Hijazi Grup kazandı. Yapılan ihalelerle et fiyatı düşürülemezince Temmuz 2010'da Et ve Balık Kurumu'na sıfır gümrüklü 100 bin tonluk canlı hayvan ithalatı için yetki verildi. Bu yetki kapsamında 15 Temmuz 2010'da 50 bin tonluk ihale yapıldı. Sonrasında özel sektöre de ithalat kapıları açıldı. Başlangıçta fiyat düşmüş görünse de Ağustos itibarıyla fiyatlar yeniden artmaya başladı. Çünkü üretim büyük darbe yedi.

Tıpkı bugün olduğu gibi o günlerde de vatandaşlar 1 kilo kıyma alabilmek için Et ve Balık Kurumu'nun ülke genelindeki 12 adet mağazası önünde kuyruklar oluşturmaya başladı. Et ve Balık Kurumu kıyma alımını 30 lira ile sınırlandırdı. O günlerde 30 lira ile 1 kilo 800 gram kıyma alınabiliyordu. Fazlası verilmiyordu.

Bununla da yetinilmedi. Karkas et, löp et ithalatı yapıldı. 2010 Nisan ayında başlayan ithalat 2018'de doruk noktaya ulaştı.

İthalata 12 yılda 10 milyar dolar gitti

Türkiye İstatistik Kurumu verilerini derleyen Ziraat Mühendisleri Odası eski Başkanı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Daire Başkanı Ahmet Atalık'ın verdiği en son bilgilere göre, ithalatın başladığı ilk yıl 2010'da 240 bin büyükbaş hayvan ithal edildi. 2018 yılında ise ithalat 1,5 milyon başa ulaştı. Geçen 12 yılda Türkiye 6 milyonu aşkın büyükbaş canlı hayvan ithalatına 7,8 milyar dolar, 303 bin ton kırmızı ete ise 1,4 milyar dolar ödedi.

Sadece büyükbaş hayvan ithalatı yapılmadı, kurbanlık koyun da dahil bu 12 yılda toplamda 3,1 milyon küçükbaş hayvan ithalatına 376 milyon dolar ödendi.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet sitemine geçilince Tarım ve Orman Bakanlığı görevine getirilen Bekir Pakdemirli 2022 yılı sonunda et ithalatının tamamen sona ereceğini söyledi. Et ithal edilmeyeceğini söyleyen bakan gitti.

Bugünlerde yeniden canlı hayvan ve et ithalatı gündemde. 2010'dan bu yana yapılan ithalatla memleketin 10 milyar doları dışarıya akıtıldı. Yüzlerce, binlerce besici, çiftçi hayvancılıktan çekildi. Kırmızı et fiyatları ithalatla düşürülecekti, düştü mü? 2010 yılından bugüne 12 yıl aralıksız ithalat yapıldı. Et sorunu çözüldü mü? Ders alındı mı? Tabii ki bu soruların tek yanıtı var. Hayır.

05.04.2022

Özetle, yıllardır ithalatın çözüm olmadığını anlatıyor ve yazıyoruz. Aktörleri hemen hemen aynı olan bir dönemde yaşananları bir kez daha anlatarak, ithalatın kırmızı et fiyatlarını düşürmeye yetmeyeceğini kendimizce kanıtlamaya çalışıyoruz. Anlayan olur mu bilemem. Ama en azından geleceğe not düşerek bizden sonraki kuşakların bu yanlışları yapmamasını umut ediyoruz.

Enflasyonla mücadelede TCMB olmadıysa TÜİK verelim!

Alaattin AKTAŞ

05 Nisan 2022 Salı

✓ Mart enflasyonunda ben mi yanıldım, yoksa TÜİK mi?

✓ Eğer peynirin, sütün, yoğurdun, bulgurun fiyatı gerilemişse; eğer taze meyve sebzenin fiyatı bir ayda yalnızca yüzde 0.69 artmışsa TÜİK'in hesaplaması doğru.

✓ Gıda maddelerinde fiyat artışının düşük kalması ve bazı ürünlerde fiyatların gerilemesi, bir ölçüde şubattaki KDV indirimiyle açıklanabilir. Ama bu yeterli mi?

Vatandaş herhalde nankörlüğünden böyle feryat ediyor! Meğer çok artıyor diye yakınılan bazı gıda maddelerinin fiyatı artmak şöyle dursun, geriliyormuş.

Bakmayın mart ayında tüketici fiyatlarının yüzde 5.46 artmasına. Harcamaların dörtte birinin gittiği gıda grubundaki artış yalnızca yüzde 4.73 olmuş, üstelik bu grupta yer alan çok sayıda ürünün fiyatında da gerileme yaşanmış.

Birileri dilediği gibi üstüne alınabilir, hiç sakıncası yok; gerçekten de ya vatandaş nankörlük ediyor ya da birileri vatandaşıyla dalga geçiyor.

Hadi vatandaş yakınmayı adet haline getirmiş ya da iktidarı eleştirmenin yolu olarak bunu bulmuş; iyi de bir insan bir gün der, iki gün der; ayın her günü "**Yandım Allah**" diye haykırır mı? Demek ki bu yakınmada gerçeklik payı çok çok yüksek.

Diğer yanda o çok yakınılan enflasyon verilerine bakıyoruz. Bir aydaki artış yüzde 5.46 olmuş. Bu, Avrupa ülkelerinin yıllık oranı, aslında çok yüksek de, bizde yaşananlara bakınca, fiyatlara bakınca, düşük kalıyor.

Ben mart ayı tahminini yüzde 9-10 aralığında yazınca çok daha yüksek enflasyon yaşadıklarını belirterek nazik bir şekilde benim tahminimi düşük bulduklarını belirten okurlar olmuştu.

Yüzde 9-10'u bile düşük bulan, daha fazlasını yaşayan insanlara gelin yüzde 5.46'yı izah edin!

Edemezsiniz!

BU DÜZEY BİLE FELAKET

Mart ayı oranları hepimize tatlı bir sürpriz olsa da gelinen düzeye bakar mısınız... Bu haliyle bile felaket bir enflasyon söz konusu...

TÜFE martta yüzde 5.46 arttı, üç aylık artış yüzde 22.81'e, yıllık artış yüzde 61.14'e ulaştı.

Hadi bu arada iki oranı hatırlayıp ağlanacak halimize gülelim.

Birincisi, Türkiye'nin orta vadeli yıllık enflasyon hedefi yüzde 5. Nasıl! Diğeri de Merkez Bankası'nın ocak ayı sonunda yayımladığı enflasyon raporuna göre bu yılki enflasyon tahmini yüzde 23.2. Peki bu nasıl!

Diğer yanda üretici fiyatları TÜFE'ye fark attı gidiyor. Üretici fiyatlarındaki artış martta yüzde 9.19, üç ayda yüzde 29.31, son bir yılda yüzde 114.97 düzeyinde.

Mart ayında tüketici fiyatlarında ortaya çıkan bu tatlı sürprizin detaylarına bakmakta yarar var...

PEYNİRİN, SÜTÜN, YOĞURDUN FİYATI GERİLEDİ, ÖYLE Mİ!

Türkiye, mevsimsellikten ya da uluslararası fiyat hareketlerinden ötürü yaşananlar dışında fiyat gerilemesini unutalı çok oldu. Mart ayında ya da başka bir ayda mevsim dolayısıyla üretimi, bağlı olarak arzı artan ürünlerde fiyat düşüşü olabilir; ama ya diğer ürünlerde?

Bakın martta neler olmuş!

Kahve, yoğurt, ayran, kuru fasulye, tereyağı, bulgur, süt, bebek sütü toz karışımı, çikolata, salça, mercimek, nohut, kraker, peynir, turşu, gofret, kabartma maddeleri, tahin, tahin helvası, kağıtlı şeker, hazır kahve, çay ve bal fiyatları düşmüş.

Evet evet düşmüş. Meğer bu ürünleri martta şubata göre daha ucuza almışız.

"**Bu nasıl zam**" diye her gün feryat edenler, tablo böyle, meğer siz yanıliyormuşsunuz!

Fiyatı düşen başka gıda maddeleri de var ama onların mevsimsel etkenlerle gerilediğini varsayıyoruz. Sahi bu sıraladıklarımız?

Peynirin, sütün, yoğurdun fiyatı düşmüş!

Fena halde merak ediyoruz bu ürünlerde fiyatlar nasıl geriledi diye. Devamı da var; salça, mercimek, nohut, çay, bal...

Buyurun izah edin!

MEYVE SEBZE FİYATLARI AYIP ETMİŞ, BİR AYDA TAM YÜZDE 0.69 ARTMIŞ!

Mart ayı tüketici fiyatları endeksinin detaylarına indikçe insanın şaşkınlığı daha da artıyor.

Taze meyve ve sebze fiyatları şubatta yüzde 32.16 artmıştı; acaba mart ayı artışı ne olmuştur, diye baktık.

Gördüğümüz oran yüzde 0.69, evet yalnızca yüzde 0.69!

Ocakta yüzde 21, şubatta yüzde 32, martta ise yüzde 1 bile değil!

Türkiye meyve sebze bolluğuna mı kavuştu; ne oldu da fiyatlar şubata göre neredeyse hiç artmadı?

Enflasyon timleri göz açtırmadığı için mi yoksa, sahi ne oldu?

Taze meyve sebze fiyatlarında bir ayda yalnızca yüzde 0.69 artış, hem de mart ayında, hem de akaryakıtın, özellikle de motorinin rekor zam gördüğü bir ayda! Büyük gelişme!

Yeri gelmişken belirtelim; ben motorin zammını günü gününe takip ederek yüzde 37 bulmuştum, TÜİK'e göre ise artış yüzde 32.7 olmuş. Aynı şekilde ben benzindeki artışı yüzde 26.1 hesapladım, artış TÜİK'e göre yüzde 24.4. Çok önemli fark yok. Ben Ankara'daki fiyatları esas aldım, belli ki TÜİK başka bir ortalama almış. Ancak, fiyat değil değişim önemli olduğu için ve değişim de böylesine farklı olamayacağı için aradaki bu makası anlayamadım.

Ama asıl konu akaryakıt değil zaten. Meyve sebze fiyatlarının nasıl olup da bir ayda; hem de böylesine maliyet artışları yaşanan bir ayda, vatandaşın pazarlardan eli boş dönmek zorunda kaldığı bir ayda, çöpleri karıştıranların sayısının daha da arttığı bir ayda yalnızca yüzde 0.69 arttığı... Konu bu!

Vatandaş izahat bekliyor!

GIDADAKİ BU SIRA DIŞI "GERÇEKLEŞMEYİ" BİLMEZDİM

TÜİK'e göre mart ayında gıda maddeleri grubundaki fiyat artışı yüzde 4.73 oldu. Bu, sıra dışı ve gerçeğe hiç bağdaşmayan bir oran.

Bir kez daha söyleyelim; ne meyve sebzedeki aylık gerçek artış yüzde 0.69 gibi olmadık bir orandır, ne de mevsimsellik ile ilgisi olmayan kalemlerdeki fiyat düşüşünün mantıklı bir tarafı vardır.

Köşemi izleyen okurlar eminim hatırlıyorlardır; mart ayı enflasyonunu yüzde 9.5 olarak tahmin ederken yüzde 8.5'in altında kalacak bir oranı çok şaşırtıcı bulacağımı belirtmiştim. Şimdi nasıl olup da bu kadar yanıltıldığımı düşünen okurlar mutlaka vardır.

Önce bir kez daha şu gerçeği vurgulamam gerek. Benim tahminim, TÜİK'in ne açıklayacağına dönük bir tahmin değildi. Ben fiyat artışını tahmin etmeye çalıştım, TÜİK'in ne açıklayacağını değil, ikisi çok farklı çünkü.

Daha önceki aylarda benim tahminlerimle TÜİK'in açıkladığı oranlar birbirine çok yakındı. Bu ay arada çok büyük makas oluştu.

Benim açımdan şaşırtıcı bir durum yok. Gıda maddelerindeki artış yüzde 5'in altında tutsaydım TÜİK'in hesapladığına yakın bir oran tahmin edebilirdim.

İnandırıcı olur muydum?

En temel gıda maddelerinden et ve balığa yüzde 14-15, ayçiçek yağına yüzde 13, şeker ve margarine yüzde 11, patatese yüzde 10, ekmeğe yüzde 9 zam gelmiş... Ama gıdadaki ortalama artış aşağı çeken etkenler devreye girmiş. Meyve sebze fiyatlarındaki artış nasıl olduysa yüzde 0.69'da kalmış, bir çok üründe ise fiyat gerilemesi olmuş.

Oysa benim gıda grubundaki aylık artış tahminim yüzde 13-14 aralığıydı. Eğer gıdadaki aylık artış, çok daha makul olan yüzde 13-14 düzeyinde gelseydi mart ayı için yüzde 5.46 olarak açıklanan genel artış oranı bir anda yüzde 8'e ulaşacaktı.

Yüzde 8'lik oran da, benim yüzde 8.5 olarak tahmin ettiğim taban orandan çok çok uzak bir düzey değildi.

Abdulkadir Selvi

Şelpe bağlama çalan ünlü siyasetçi

5 Nisan 2022

Siyaseti gri bir alan olarak gördüğümüz için bir siyasetçinin müzikle uğraşması, hele usta bir şekilde şelpe çalması ilgimi çekti.

İstanbul Aydın Üniversitesi Müzik Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Erdal Şahin, Esenler Belediyesi Müzik Okulu'nda her ay müzik söyleşisi yapıyormuş. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Şen'i sezon açılışı için orada konuk etmiş. Ben de YouTube'da gördüm. Siyaset susmuş, müzik konuşmuş. Mustafa Şen kendi bestesi olan "Toprak Kardeşliği" eserini enstrümantal olarak icra etmiş. "Sen ben yok. Hatta, biz de yok. Hepimiz var" diyor Toprak Kardeşliği'nde. Tam da Mustafa Şen'e uygun bir derviş yaklaşımı.

Ancak Mustafa Şen'le konuşunca yıllardır tanıdığım insanı aslında yeterince tanımadığımı fark ettim. Ben onu GENAR'da araştırmacı, iyi bir entelektüel ve siyasetçi olarak bilirdim. Hatta Anadolu Yayıncılar Derneği'nde Sinan Burhan bizleri bir araya getirdiğinde de bağlama çalmıştı ama bu kadar derin bir müzik eğitimi aldığını fark etmemişim.

'ŞELPE'NİN SIRRI

Şelpe denilince benim aklıma ilk olarak değerli sanatçımız Erdal Erzincan gelir. Mustafa Şen, hocası Prof. Dr. Erol Parlak'ı şelpe metodunu yazan üstat kategorisine yerleştiriyor. Mustafa Şen'in uyarısı üzerine dinledim, Erol Hoca muhteşem. Mustafa Şen, Muzaffer Özdemir'le şelpe çalışmış. "Hocalarım" diyor her birinin ismini sayarken. Müzikte sadece enstrüman çalmayı öğretmiyorlar, bir de edep eğitimi var belli ki...

Mustafa Şen'e, şelpeyi neden tercih ettiğini sordum. "Şelpe, bağlamanın sınırlarını zorluyor. Bağlamanın yeteneklerini başka ufuklara açıyor. İnsanı, evrenler arası seyahate çıkarıyor. Şelpe özgürlüktür" diye anlattı. Şelpeye de bağlamaya da büyük bir tutkuyla bağlı.

İLK USTASI AĞABEYİ

Mustafa Şen genç bir siyasetçi ama bağlama çalmaya çocukluğunda başlamış. "50 yıla yakındır çalışıyorum" diyor. Müzikle içli dışlı bir aileden gelme. İlk ustası ağabeyi. Bir dönemler Avrupa'da, Almanya'da "Şenozan" diye bilinen Osman Nuri Şen. İstanbul'dan Trabzon'a bir bağlama ile dönmüş Şenozan gençlik yıllarında. İlk işi kardeşine bağlama çalmayı öğretmek olmuş. O gün bugündür çalışıyor. Babası ise Karadeniz'in yol havaları çalan icazetli kaval üstatlarındanmış.

KEMENÇE YOK MU

Peki Karadeniz olur da kemençe olmaz mı? Amcası kemençe ustasıymış. Mustafa Şen de talebe seviyesinde kemençe çalışıyor. Ama sadece kemençe değil, yine kendi tabiriyle talebe seviyesinde ney üflüyor, gitar çalışıyor. Bağlama ve gitarla türkülere Blues tınları üflüyor. İlginç! Oğlu Blues gitaristi. Bakarsınız bir gün ünlü bir Blues grubuyla karşınıza çıkar. Yani, üç kuşak müzikle iç içe bir aile.

ARİF SAĞ OKULU

Büyük ustadır Arif Sağ. Sadece sanatçılığı değil, yetiştirdiği talebeleriyle de büyüktür.

Mustafa Şen Arif Sağ Müzik Okulu'nu bitirdikten sonra çok kıymetli saz üstatlarıyla çalışmış. Batı müziğini öğrenmek için Pera Müzik'i bitirmiş. Bildiğimiz Pera... Tam yeri. "Etno-müzikolojiyi ve yöresel tavırlarımızı Vural Yıldırım Hoca'dan çalıştım. Yöresel tezenelere zihnimin kırılmasını o sağladı. Karadeniz'i Karadeniz gibi, Konya'yı Konya gibi çalıp söylemeyi ondan öğrendim" diyor. Ama müzik yolculuğu devam etmiş. Zeki Çağlar Namlı ise müzik hayatında bir devrim yapmış. Bağlamanın bütün tellerinin ve bütün perdelerinin eşit düzeyde kullanıldığı yeni bir metot icat etmiş ve öğretmiş Çağlar Hoca.

CEMEVİ

Bir de cemevi eğitimi var Mustafa Şen'in. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı'nın Arif Sağ Okulu'ndan yetişmesi, Karacaahmet Cemevi'nde bağlama dersi alması size ilginç gelsin. Aslında biz buyuz. Ama siyasi kutuplaşma her şeyin üstünü örtüyor.

Ali Haydar Emre'yi, "yaşayan en büyük bağlama üstadı" olarak tanımlıyor Mustafa Şen. Esas onun öğrencisi olmuş Arif Sağ Müzik Okulu'nda. Şimdi ise bağlamanın tellerinden topladıklarını siyasete aktarıyor. Ama müzikten kopmak yok.

İBRAHİM KALIN'IN SAZI

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın saz çalıp türkü söylemesini diplomasinin çetrefilli alanlarından bir kaçış, bir nefes alma olarak görürdüm. İbrahim Kalın da çok güzel saz çalıyor. O tezene ile çalıp söylemeyi tercih ediyor. Yavuz Bingöl'le, Erkan Oğur'la söyledikleri türküler inanılmaz güzel.

Mustafa Şen de, "Sadece siyasetle nefes alamazsınız. Dahası; siyaset insanın nefesini kesiyor, siyaset dışında nefes alacak bir yurt lazım" diyor. Onun nefes aldığı alanlar bağlaması, kitapları ve bir de seccadesi...

O BÜYÜKELÇİ KİM?

İÇİŞLERİ Bakanı **Süleyman Soylu**, 28 Mart 2022 tarihinde CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**'na 6 liderin toplantısından sonra yayınlanan ortak bildiriyle ilgili olarak bir soru sormuştu.

Soylu, "**Kılıçdaroğlu, biraz dürüstsen, bu millete biraz inancın varsa, 6'lı masa toplantısından sonra beraber oluşturduğunuz ve tutanak altına aldığınız bildiriye, hangi büyükelçiğe düzeltmeye gönderdin, bunu açıkla**" demişti.

Ne oldu? **Kılıçdaroğlu** açıkladı mı?

Soylu'nun sorusunun üzerinden 9 gün geçti, **Kılıçdaroğlu** ne 'Evet' dedi ne 'Hayır' dedi. Herhangi bir açıklama yapmadı.

İKİNCİ KEZ SORDU

Kuzuların sessizliđi durumu.

30 Mart tarihinde **Soylu** bu kez, “**Sevgili Kılıçdaroğlu, altılı toplantıdan sonra ‘bir büyükelçini’ bir büyükelçiye metni düzeltmek için gönderdin. Problem 1, bu iki büyükelçiden hangisi satış yaptı? Problem 2, kime sattı?’**” diye sordu.

Peki bu soruya yanıt geldi mi?
Hayır.

Madem **Kılıçdaroğlu**’ndan yanıt gelmedi. O zaman ben soruyu başka bir açıdan sorayım.

ÖNEMLİ ÜLKENİN BÜYÜKELÇİSİ

Peki o büyükelçi kim?

Kılıçdaroğlu’nun büyükelçisi biliniyor da o yabancı ülkenin büyükelçisi kim?

Hatırlarsanız **Osman Kavala**’yla ilgili 10 büyükelçi Türkiye’nin içişlerine karışan bir açıklama yapmışlardı. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, 10 büyükelçinin istenmeyen adam ilan edilmesiyle ilgili talimat vermişti. **Erdoğan**’ın kararlılığını gören büyükelçiler bir açıklama yaparak yaptıklarının yanlış olduğunu kabul etmişlerdi.

DEVLET BİLİYOR

Önemli bir ülkenin tecrübeli büyükelçisi bu durumu bildiği için mi sessiz kalıyor orasını bilemiyorum ama devlet o büyükelçinin kim olduğunu biliyor.

Esfender KORKMAZ

Enflasyonda dünyadan koptuk

5 Nisan 2022 Salı

Mart ayında ;

- Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) aylık yüzde 5,46 ve yıllık yüzde 61,14 oranında arttı.
- Yurt İçi Üretici Fiyatları (Yİ-ÜFE) ise aylık 9,19 ve yıllık yüzde 114,97 oranında arttı.

Dünyada, emtia fiyatları ve enerji fiyatları nedeni ile enflasyonda artış var. Ama bu artış birkaç puan seviyesindedir. Ekonomik ve sosyal bunalım yaşayan birkaç ülkeyi çıkarırsak, yüzde 10'un üstünde enflasyon iki ülkede var. Brezilya yüzde 10,54 ve Arjantin yüzde 53,2: Arjantin ekonomik kriz yaşıyor. (Aşağıdaki Tablo)

Bizdeki enflasyonun dünyadan kaynaklandığını söyleyip halka yanlış bilgi verenler, yalancı değil aynı zamanda milleti aptal yerine koymak isteyen ve fakat aslında kendileri aptal insanlardır. Zira dünya enflasyon oranları her gün yayınlanıyor. İnsanlar bakmasa da Medya bu verileri topluma yansıtıyor.

Türkiye'de yüksek enflasyonun bir nedeni de bu şekilde sürekli siyaha beyaz diyerek algı yaratmak ve yolla toplumu sürekli aldatmak isteyenlerdir. Zira algı yaratmak gerçeklere aleni aykırı ise, güven bunalımı ve panik sorunu ortaya çıkıyor.

Yüksek enflasyonu Dünyada enerji fiyatlarına bağlayanlar da aynı paralelde yanlıştır.

Dünyada petrol ve enerji fiyatları artıyor. Türkiye de petrol ithal eden bir ülkedir. Ama TÜİK'in "İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, Alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE (B) "oranı 51,34'tür.Bu kalemde TÜFE üstünde artış gösteren gıda da var. Elbette enerji fiyatlarındaki artış fiyatlar genel düzeyini etkiler. Ama;

Enerji fiyatları; maliyetleri ve fiyatları girdi olduğu oranlarda ve arttığı dönemlerde etkiler. Oysa ki;

Bir; Enflasyon fiyatlar genel düzeyinde meydana gelen sürekli artıştır.

İki; Çin ve Almanya'da petrol ithal eden ülkelerdir. Ama bu ülkelerde enflasyon oranı düşüktür.

Türkiye'de, yapısal sorunlardan , faktör verimliliğinin düşük olmasından, piyasanın oligopol yapıda olmasından ve siyasi iktidarın popülist politikalarından kaynaklanan yüzde 10 dolayında bir yapısal enflasyon vardı. Ama bugünkü yüksek enflasyonun tek müsebbibi, faizleri bahane olarak kullanıp kurları artırmak isteyen ve kur artışlarından milyarlar kazanan bir misyondur.

Aşağıdaki grafikte görüldüğü üzere; Türkiye de son bir yılda, Mayıs 2021 de kur artışı yaşandı. Aralık 2021 de de yüksek kur şoku yaşandı. Kur şokları Yİ-ÜFE'yi artırdı. Yİ-ÜFE'de aynı ay ve sonraki aylarda TÜFE'ye yansıdı.

Bundan sonra hem kur artışı ve hem de önceki ve yeni kur artışları maliyetleri artıracak ve bu artışlar TÜFE'ye yansıyacaktır. Dahası zaten hükümet te bir önlem almıyor. Seçimler yakın olduğu için hem kemer sıkma gibi önemler alamaz ; hemde popülizmden vaz geçemez.

Öte yandan son bir yılda, dolar kurundaki artış yüzde 90,4 olmasına rağmen üretim maliyetlerini gösteren Yİ-ÜFE yüzde 114,97 arttı.

Yİ-ÜFE'nin daha yüksek artmasında, üreticinin depodaki malımı yerine koyamam endişesi ile maliyet hesabında son kuru kullanması da etkili oldu.

Nerden bakarsak bakalım, enflasyon önümüzde saatli bomba gibi duruyor. Siyasi iktidarı götüreceği kesindir ve fakat aynı zamanda eğer siyasi iktidar kısa sürede değişmezse, sosyal maliyeti de yüksek olacaktır.

İbrahim Kahveci

Hep vaat!

Saadet zincirleri vaatsiz çalışamaz. Gerçekler ne kadar karşılıksız olsa da saadet zincirinin devamı için vaatlerin ardı arkası hiç kesilmemelidir.

İktidarlar da güçlerini korumak için vaat peşinde koşar. Hatta yoksulluğu yaydıklarında da kurtarıcı olarak yine kendilerini ileri sürerler. Hep başka bir dünya ama gerçeklerden kopmuş bir dünya gerekir.

Gerçeğe dönmek isteyenler veya gerçeği söyleyenler bu devirlerde hainleştirilir. Ülkeye umut gerekirken neden ve ne amaçla gerçekliğe dönüş söylensin ki???

Ne dediler mesela...

Yeni bir modelle ekonomik bağımsızlık kazanıyorduk. 19 yıl bunun için hazırlanmışlardı ya...

Şimdi enflasyon onca sırra rağmen yüzde 60'ı geçti. Sır olmayan ve hal fiyatlarına dayanan sebze enflasyonu ise çoktan yüzde 200-250 bandından dolaşıyor.

Fiyatlar arttı çünkü kur, yani TL değer kaybetti.

TL değer kaybedince dış açık azalacak, ülkede dövizden bol bir şey olmayacaktı. Bu sayede enflasyon da düşüş gösterecekti.

Ama o da tutmadı.

Dış açık arttıkça artıyor. Cari açık ise zaten dış açık sorunu olarak sonuçları gözler önüne seriyor.

2018 seçimlerinden az önce **“Hele siz bu kardeşinize yetki verin...”** diyen Recep Tayyip Erdoğan şimdi de **“2023’ten sonra Türkiye bambaşka bir döneme girmiş olacaktır”** diyor.

2018’de istediği güçlü yetki yetmemiş olamaz. Çünkü görevden almadığı nerede ise bir tek kendisi kaldı. TÜİK’de ne kadar görev değişimi olduğunu artık takip bile edemiyorum.

Buna rağmen; ülkemiz enflasyonda 2002 yıllarına dönerken; reel verilerde 80 öncesi karanlık dönemi yeniden bize yaşatmış oluyor.

Bugün bir başka alemdeyiz. Bu alemin gerçeklerle işi yok. Gerçek dışı dünyada yaşıyoruz.

Bakın köprüler verilmiş; paralar savrulmuş... olsun.

Hepsi dava uğruna.

Haram da davaya gider; helal de. Mesele dava ise gerisi teferruat değil mi? Bakın artık ekonomik kurtarılışları bile Zekat üzerinden gerçekleştireceğiz. Bundan daha kutsal kuruluş olur mu?

Aslında sormamız gereken tek soru var: Ekonomiyi idare edenler ne yaptıklarını biliyorlar mı?

Bu çok önemli... Çünkü beyanatlar ve gerçekleştirmelere bakınca ortada bilinçli bir yönetim maalesef göremiyoruz. Bırakın 1 yılı 1 gün sonrasının dahi ne olacağını bilmeyen bir yönetim süreci yaşıyoruz.

Geleceği görülemeyen ülke anlayın ki karanlıktadır...

Başka söze gerek var mı!!!

20 yıl üzerine gerçek yerine vaat veren bir iktidarla ne yapacağız? Elbette cevabı sizler vereceksiniz. Şimdilik afiyet olsun...

05 Nisan 2022, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Büyük bir kayıp değil

Ethem Sancak'ın istifası da söyledikleri de aslında çok büyük bir anlam ifade etmiyor. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** bilindiği gibi uluslararası alanda kimliğini ve kişiliğini kanıtlamış biri.

Diplomaside altın çağımızı yaşadığımız bir dönemde yaptığı bu çıkışla **Ethem Sancak** kendini isteyerek veya istemeden AK Parti kervanını terk eden malum kişiliklerle birlikte konumlandırmış oldu.

Baktığınız zaman bu isimleri sırasıyla görürsünüz.

Mesela, **Abdullah Gül**'ün istifası AK Parti'den ne götürdü veya gerçekten istifa etti mi?

Ya da **Ali Babacan** yeni kurduğu partiyle kime ne katkıda bulunacak?

ERDOĞAN'I TARİH YAZACAK

Gördüğüm kadarıyla 21 yıldır olduğu gibi bundan sonra da **Tayyip Erdoğan**'ın kimliği ve kişiliği üzerinde spekülasyon yapanların bir noktaya varmaları pek mümkün görünmüyor.

Gerçekleştirdiği ve gerçekleştireceği projelerle Türkiye'ye çağ atlatmış olan **Tayyip Erdoğan**'ı geleceğin tarih kitapları yazacak.

Düşünün ki Boğaz'ın altından İstanbul iki tünelle birbirine bağlı.

Sadece bunlar bile bir insanın nesiller boyu hatırlanması için yeterlidir.

MAKSADINI AŞAN AÇIKLAMALAR

Ethem Sancak olayını yeniden ele alırsak, ortada müthiş bir siyasi gaf var.

Maksadını aşan açıklamalar yapan **Ethem Sancak**, aslında gerçeğin tam tersini söylemiş. Ve sonuçta da kendini dışarıda buldu.

Her şeye rağmen zaten "**dışarıda**" olan diğerleri gibi alt oyma ve kuyu kazma faaliyetlerinde bulunacağını da zannetmiyorum.

UKRAYNA'DAN İBRET ALALIM

2023'e giden kritik yolda yanlış siyasi tercihlerin, ülkelerin ve toplumların başına ne tür belalar açabileceğini Ukrayna olayında gördük.

Bu kritik süreçte herkesin ağzından çıkanı kulağı duyması gerekir.